

YAŞLI HASTALARIN HASTANENİN FİZİKSEL ÇEVRE DÜZENLENMESİNE YÖNELİK YAŞADIĞI SORUNLAR VE BEKLENTİLERİNİN BELİRLENMESİ

Arş. Gör. Şerife ARTUT

Prof. Dr. Meliha ATALAY

"Araştırma bulgularımıza göre, hastanede yatan yaşlıların büyük çoğunluğu (%69.3) hastanenin fiziksel çevre düzenlenmesinden rahatsızlık duyduğunu ifade etmiştir".

Yaşlanma her canlı için doğal, evrensel ve kaçınılmaz bir süreçtir. Yaşlılık ise bu yaşam sürecinin yalnızca gelişimsel bir dönemidir. Yaşlılık büyüme dönemi bitince (yaklaşık 23 yaşında) başlar ve yaşam boyunca devam eder (1.6). İnsan yaşamının son aşaması olarak kabul edilen yaşlılık vücudun zamanla olumsuz iç ve dış etkenlere yeterince karşı koyamaması ile oluşan ve ölümle sonuçlanan ilerleyici (progressive) bir yetersizleşme sürecidir (10). Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) ayırımına göre: 45-59 yaşlar orta yaş, 60-74 yaşlar yaşlılık, 75-89 yaşlar ileri yaşlılık, 90 ve daha üstü yaşlar ihtiyarlık olarak nitelendirilmektedir (2, 5, 9).

Birleşmiş Milletler'in yaşlılar yılı ilan ettiği 1982 yılına tesadüf eden 7 Nisan 1982'deki yaşlılık ile ilgili Dünya Sağlık Günü Deklerasyonunda, demograflar 2000 yıllarında 65 yaş üzerindeki yaşlıların 585 milyonluk bir nüfus ile yeryüzünde yaşayan tüm insanların %9'unu oluşturacağını varsaymaktadırlar (8, 12).

• Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Araştırma Görevlisi ••
Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Müdürü

Yaşlanmayla meydana gelen biyopsikososyal değışiklikler. yaşlıların günlük ve sosyal yaşamda kısıtlanmalarına neden olur (1. 4). Yaşlılık dönemi kolayca dış etkenlerin zararlı etkilerine maruz kalınabilen btr dönemdir. Hastane ortamında dikkatli çevre düzenlenmesi, araç-gereç ve kolaylıklann sağlanması yaşlının güvenli bir şekilde yaşamını devam ettirmesi için gereklidir (3. 8).

195 l 'lerde, hemşirelerin yaptıkları gözlemler nedeni ile hastane planlamasına yardımcı olabilecekleri görüşü İngllere'de yaygınlaştı. Bu amaçla hastane planlama ekibinde çalışan ilk hernşire Jean Heyward olmuştur (7).

Fiziksel çevre içinde yer alan aydınlatma, havalandırma, renk kullanımı, sessizliğin sağlanması, eşya düzenlemeleri gibi öğeler insan yaşantısını iyi veya kötü olarak etkilemekte. insanın davranışları ve hareketleri de çevresinden etkilendiği şekilde olmaktadır (7, I I. 13).

insan nerede ve hangi çevrede bulunursa bulunsun bazı temel gerekçelerle karşılaşmak durumundadır. Bu nedenle hastane planlamasında göz önüne alınması gereken en önemli nokta. bireym temel stımlırtne cevap verecek bir fiziksel çevre düzenlemesi örcnrlt c gereklidir (7. 12).

araştırmanın Amacı

Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Araştırma ve uygulama Hastanesinde yatan yaşlı hastaların hastanenin fiziksel çevre üzcncmctne yönelik yaşadığı sorunları ve beklentilerini belirlemek için tanımlayıcı olarak planlanan ve uygulanan bu araştırmada:

aşlıhğa bağlı olarak gelişen değıştımclerle fiziksel çevreye uyumun ilişkisinin tanımlanması,

- Yaşlı hastaların, hastane ortamının kendi kullanımına uygun olup olmadığına ilişkin değerlendirmelerinin belirlenmesi.

- Yaşanılan güçlüklerle yönelik, yaşlıların hastane ortamında olmasını istedikleri çevre düzenlemelerinin neler olduğunun ortaya çıkarılması,

- Hastane ortamında yaşlılara tedavi amacıyla uygulanan işlemlerin. yaşlıları ne yönde etkilediğinin belirlenmesi, amaçlanmıştır.

Araştırmanın Yöntemi

Tanımlayıcı olarak yapılan bu araştırma, Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Araştırma ve Uygulama Hastanesi yetişkin servislerinde en az bir gündür yatan, 60 yaş üslü kadın ve erkek. bilinci yerinde acil müdahale gerektirmeyen toplam 166 yaşlı hasta üzerinde yapılmıştır. Örnekleme aynı zamanda evreni oluşturmuştur. Araştırmanın yapıldığı servislerde yaşlılara yönelik özel düzenlemelere rastlanılmamıştır.

Verilerin toplanmasında 50 soruluk anket formu kullanılmıştır.

Anket formu literatüre ve klinik gözlemlere dayalı olarak hazırlanmıştır.

Anket formu görüşme yoluyla uygulanmıştır. Veriler elde ve bilgisayarda değerlendirilerek tablolaştırılmıştır. Dağılımlar yüzdeler, Khi-kare önemlilik testi. Kolmogorov-Smirnov testi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular

Anket formunda yer alan sorularımızla ilgili olarak yaşlı hastalardan alınan yanıtların sonuçlarının bazıları aşağıdadır.

Araştırmaya katılan yaşlıların sosyo-demografik özelliklerine

göre:

%61.4'ünün erkek,
%38.6'sının kadın,

%64.4'ünün 60-65 yaş grubunda

%80.7'sinin evli, %44.0'ünün eğitim görmemiş,
%19.9'unun okur-yazar.

%36.1'inin ev hanımı, %20.5'inin çiftçi ve %38.0'inin emekli olduğu,

%27.1'inin emekli maaşı.

%1.2'inin yaşlılık maaşı aldığı.

%88.6'sının kendi evinde oturduğu. %58.4'ünün çekirdek aileye sahip olduğu, %30.7'sinin eşi ve bekar çocuklarıyla oturduğu %59.6'sının kentsel alanda yaşadığı.

%36.2'sinin sigortalı. %1.8'inin sağlık kartı olması ve %7.8'inin hiçbir sağlık geliri olmadığı saptanmıştır.

Tablo 1. Yaşlıların İfade Ettikleri Görme Fonksiyonlarına Göre, Hastane Çevre Düzenlemesinden Duydukları Rahatlık/Rahatsızlık Durumlarının Dağılımı

İfade Edilen Görme Fonksiyonları	Hastane çevre düzenlemesinden duyulan					
	Rahatlık		Rahatsızlık		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Görme kaybı olmayanlar	28	42.4	38	57.6	66	100.0
Görme kaybı olanlar	23	23.0	77	77.0	100	100.0
Toplam	51	30.7	115	69.3	166	100.0

Yat. es. Dü. : $\chi^2 = 6.17$ SD=1 p<0.05

• Yaşlılara görme testi uygulanmamıştır. Veriler hasta ifadelerine göre değerlendirilmiştir. Satır yüzdesi alınmıştır.

Tablo 2. Yaşlıların İdrar Yapma Güçlüğü Olup-Olmamasına Göre,

Hastane Çevre Düzenlemesinden Duydukları Rahatlık/Rahatsızlık durumlarının Dağılımı

İdrar yapma güçlüğü	1 tasarıma çevre düzenlemesinden duyulan					
	Rahatlık		Rahatsızlık		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Var	6	14.6	35	85.4	41	100.0
Yok	45	36.0	80	64.0	125	100.0
Toplam	51	30.7	115	69.3	166	100.0

Yat. es. Dü. : $\chi^2 = 6.66$ >=1 p<0.05

• Satır Yüzdesi alınmıştır.

Tablo 3. Yaşlıların Kronik Hastalıklarına Göre, Hastane Çevre Düzenlemesinden Duydukları Rahatlık/Rahatsızlık Durumlarının Dağılımı

Kronik Hastalıklar	Hastane çevre düzenlemesinden duyulan					
	Rahatlık		Rahatsızlık		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Artrit	23	26.4	64	73.6	87	100.0
Hipertansiyon	23	35.4	42	64.6	65	100.0
G.I.S. Hastalığı	12	20.3	47	79.7	59	100.0
Diabet	6	25.0	18	75.0	24	100.0

• 13'ü yaşlıların birden fazla kronik hastalığı bulunmaktadır. •• Satır yüzdesi alınmıştır.

- Sindirim sistemi hastalıkları (ülser, gastrit).

Tablo 4. Yaşlıların Hastane Ortamında Uyuyup-Uyuyamama Nedenlerine Göre Dağılım

4.1 Uyku Durumu	Sayı	%
Uyuyanlar	55	51.2
Uyuyamayanlar	8	48.8
Toplam	166	100.0

4.2. Uyuyamama Nedenleri (n=81)••	Sayı	%
Uzun süreli uyumaması	0	81.5
Vücut ağrılan	0	21.0
İçin sürekli yanması	1	19.
Gürültü	7	8
İlaçların çok sık gelmeleri	16	14.8
Diğer hastaların konuşmaları	12	13.6
Ortamın sıcak/soğuk olması	11	11.1
Yatağın rahat olmaması	9	4.9
Korku/sıkıntı /huzursuzluk	4	4.9
Diğer	4	4.9

• Uzun süreli uyumaması birden fazla nedene bağlıdır.
 Hastane ortamında uyuyamayan hastaların yüzdesi ..
 n .. sayısı baz alınarak hesaplanmıştır. Sık tdrnr
 yapma ihtiyacı. yaşlılık, nedensiz.

Tablo 5. Yaşlıların Hastaneye Yatınca Beslenme Biçiminde, Değişiklik Olup-Olmama Durumlarının ve Meydana Gelen Değişikliklerin Dağılımı

5.1 Beslenme biçimindeki değişiklik durumu	sayı	%
Değişiklik olanlar	1287	n.i
Değişiklik olmayanlar	38	22.9
Toplam	166	100.0
5.2 Beslenme biçimindeki meydana gelen değişiklikler • (n= 128)••		
değişiklikler • (n= 128)••	sayı	%
Yemeklerin tadı	120	93.8
Öğün saatleri	97	52.3
Yemeklerin kokusu	100	51.6
Yemeklerin rruktarı	46	35.9
Yemeklerin sunuluş biçimi	43	3.6

• Bazı yaşlılar beslenme biçimlerinde birden fazla değişiklik bildirmiştir. •• Beslenme biçiminde değişiklik meydana gelen yaşlılar.

- Yüzdeler "n" sayısı baz alınarak hesaplanmıştır.

Tablo 6. Yaşlıların, Hastane Çevre Düzenlemesine Yönelik Yaşadıkları Rahatsızlık İfadelerinin Nedenlerine Göre Dağılımı (n= 115) .

Rahatsızlık Nedenleri	Sayı	%
Yetersiz temizlik	5	44.3
Erkek ve kadınların aynı ortamda yemek yemeleri	1	32.2
Dolapların yetersiz olması	3	27.0
Gürültünün fazla olması	7	21.7
Geceleri Lambaların sürekli yanması	3	20.9
Yatağın rahat olmaması	1	13.0
Geceleri Lambaların sürekli yanması	25	10.4
Yatağın rahat olmaması	2	8.8
Ortamın fazla sıcak/soğuk olması	4	7.8
Odalarda uygun genişlikte olmaması Bay-Bayan	1	7.0
tuvalet girişinin yarıyana olması Tavanların basık olması	1	6.1
	2	4.3
	9	3.5
Havalandırmanın yetersiz olması	9	2.6
	8	1.7
Tuvalet lavoba yüksekliğinin uygun olmaması Banyo.	8	1.7
tuvalet ve dinlenme odalarının uzakta olması	7	1.7
doktor odalarının uzak olması	5	
Hastane çevre düzenlemesinde rahatsız olan yaşlılar.	4	
"Yaşlıların en fazla rahatsızlık nedeni bildirilmemiştir. - Yüzdeler .. n" sayısı baz alınarak hesaplanmıştır.	3	
36 Tuvalet-banyoda perdenin olmaması Tuvalet-banyonun sayıca yetersiz olması	2	
	2	
Mobilvalanın uygun yerleştirilmemesi		

Tablo 7. Yaşlıların Odalarında Günü Rahat Geçinmeye Yönelik Olmasını İstedikleri Araç-Gereç-Eşya ve Düzenlemelerin, Yaşanılan Yerleşim Bölgelerine Göre Dağılımı

Olması İstcnlb1 araç-gereç-eşya ve durenbrcl::r	Kentsel alan (n::00)		Yaşanılan Yerleşim Bölgesi			
	Sayı	%••	Sayı		Sayı	toplam (N=1EA31)
Sürgülü kapaklı, ulaşılır yükscklfkte dolaplar ve yatak yanında ctejerler	98	99.0	66	97.0	163	98.2
Yüksek olmayan manivelalı yatak= •• • Manivelalı koltuk/ sandulycv=	97	98.0		97.0	162	97.6
Manivelalı yemek masasr=>	92	93.0	63	94.0	155	93.4
Duvarlarda gözü yormayan, parlamayan boya kullanımı	84	84.0	61	91.0	145	87.3
Ulaşılabilir bir yerde çağırma zili	88	88.9	57	85.1	145	87.3
Yuvarlak köşeli uygun yerleştirilmiş mobilyalar	89	88.	81	90.6	142	85.5
Telefon	89	9	47	70.1	134	80.7
Saat ve takviri	87	87.	45	67.2	129	77.7
Çiçek koyacak, resim	75	75.8	52	77.6	127	76.5
sacak yerler	84	84.				
Ses geçirmeyen izole • Yaşlılar birden fazla istek belirtmişlerdir. duvarlar	78	74.7	52	77.6	12	75.9
•• Yüzdeler her sütundaki "n/N" sayısı baz alınarak hesaplanmıştır. - Yüksekliği ve eğim ayarlanabilir.	46	67.7	42	62.7	6	65.7
•• Yüzdeler her sütundaki "n/N" sayısı baz alınarak hesaplanmıştır. - Yüksekliği ve eğim ayarlanabilir.	67				10	
•• Yüzdeler her sütundaki "n/N" sayısı baz alınarak hesaplanmıştır. - Yüksekliği ve eğim ayarlanabilir.	9				9	

Tablo 8. Yaşlıların Odalarında Olmasını İstedikleri Pencere Özellik-

İstediği Özellik Yaşanılan Yerleşim Bölgelerine Göre Dağılımı

İstediği Özellik	Yaşanılan Yerleşim Bölgesi					
	Kentsel (n=99)		Kırsal (n=67)		Toplam (N=100)	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Rahatça açılacak						
uygun yükseklik	93	93.9	64	95.5	157	94.6
Aydınlatmayı sağlayacak büyüklük	94	94.9	63	94.0	157	94.6
Oturulan yerden manzaranın görülebilirliği	93	93.9	62	92.5	155	93.4
Isıyı koruyacak şekilde yalıtım	83	83.8	51	76.1	137	82.5
Pencerelerde parmaklık	56	56.6	44	65.7	100	60.2

• Yaşlılar birden fazla istek belirtmişlerdir.
Yüzdeler her sütundaki "n/N" sayısı baz alınarak hesaplanmıştır.

Tablo 9. Yaşlıların Odalarında ve Diğer Hastane Ünitelerinde Olmasını İstedikleri Aydınlatma Özelliklerinin, Yaşanılan Yerleşim Bölgelerine Göre Dağılımı

İstediği Özellik	Yaşanılan Yerleşim Bölgesi					
	Kentsel (n=71)		Kırsal (n=67)		Toplam (N=138)	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Yeterli derecede güneşle aydınlatma						
Yeterli sayıda ve uygun pozisyonda lamba	94	97.0	61	95.5	160	96.4
Elektrik düğmelerinin kapı kolu seviyesinde olması	91	91.9	60	90.0	151	91.0
İyi ve yeterli bir aydınlatmanın olması	85	85.9	57	85.1	146	88.0
Yatağın başında gece lambasının olması	8	83.8	5	85.1	14	84.3
Yatağın başında gece lambasının olması	3	81.8	7	100.0	10	83.7
İşığın parlamaması	8	83.8	5	85.1	14	84.3
Elektrik yalıtılmış olması	62	62.6	40	59.7	102	61.4

• Yaşlılar birden fazla istek belirtmişlerdir.
Yüzdeler her sütundaki "n/N" sayısı baz alınarak hesaplanmıştır.

Tablo 10. Yaşlıların Banvo ve Tuvalette Olmasını İstedikleri Pencere Özelliklerinin, Yaşanılan Yerleşim Bölgelerine Göre Dağılımı

Olması istenilen banyo- tuvalet Özellikleri"	Kentsel alan (n=100)		Kırsal alan (n=67)		toplam (N:163)	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Lavaboların yükseklikte olması	97	98.0	64	95.5	161	97.0
Tuvalet ve banyoda oturacak alanların olması	85	86.9	58	86.6	144	86.7
Banyoda duş olması	84	84.8	54	80.6	138	83.1
Klozeti yükseltilmiş modern tuvaletin olması	00	69.7	47	70.1	116	70.9
Zeminde kaymayan paspasların olması	66	63.6	46	68.7	109	65.7
Banyoda oturaklı küvet olması	57	57.6	48	71.6	105	63.3
Banyo ve tuvaletin oda içinde olması	00	60.6	33	49.3	93	56.0
Kapıların dışardan açılabilir özellikte olması	39	39.4	22	32.8	61	36.7
Banyo ve tuvaletin birlikte olması	26	26.3	19	28.4	45	27.1

• Yaşlılar birden fazla istek belirtmişlerdir.

•• Yüzdeler her sütundaki "n/N" sayısı baz alınarak hesaplanmıştır.

- Hareketlerinde kısmen bağımlı olan yaşlıların modern tuvaleti seçme oranı %63.9'dur.

Tablo 11. Yaşlıların Hastane Ortamında Dinlenmeleri ve Beslenme İhtiyaçlarının Değerlendirilmeleri İçin Olmasını İstedikleri Düzenlemelerin, Yaşanılan Yerleşim Bölgelerine Göre Dağılımı

Olması istenen hastane düzenlemeleri	Kentsel alan (n=100)		Kırsal alan (n=67)		toplam (N=167)	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ağaç ve çiçeklerle donatılmış bahçe	93	93.9	64	95.5	157	94.6
Yükseklikli koltuk/sandalye	88	88.9	62	92.5	150	90.4
Hasta odalarına yakın dinlenme odası	91	91.9	57	85.1	148	89.2
Radyo ile televizyon	81	81.8	49	73.1	130	78.3
Kullanıma uygun büyüklükte masalar	73	73.7	55	82.1	128	77.1
Ziyaretçi odası	71	71.7	52	77.6	123	74.1
Okuma odası	71	71.7	38	56.7	109	65.7

• Yaşlılar birden fazla istek belirtmişlerdir.

•• Yüzdeler her sütundaki "n/N" sayısı baz alınarak hesaplanmıştır. - Yüksekliği ve eğimi ayarlanabilir.

- Yaşlılar hastane dışında %45.2 oranında gezerek, parka giderek. %40.4 oranında TV izleyerek. radyo dinleyerek. %23.5 oranında örgü örerek (kadınlar). %11.4 oranında kitap. gazete okuyarak, %6.6 oranında bahçe işleriyle uğraşarak ve %5.4 oranında kahveye giderek (erkekler) boş vakitlerin! değerleridir.

Tablo 12. Yaşlıların Hastane Merdivenleri ve Zeminine Yönelik Olmasını İstedikleri Özelliklerin, Yaşanılan Yerleşim Bölgelerine Göre Dağılımı

Olması istenilen hastane merdivenleri ve zeminine yönelik özellikler ^a	Kentsel Alan (n:100)		Yaşanılan yerleşim bölgesi Kırsal Alan (n:67)		Toplam (N:100)	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
asansör olması	97	97.0	64	95.5	160	96.4
merdiven- koridor tuvalet ve banyoda	93	94.0	64	95.5	157	94.6
tuvalet yerlerinin olması	87	87.9	61	91.0	148	89.2
Koridorların geniş olması	90	86.9	58	86.6	144	86.7
Yerlerin ıslak olmaması Az sayıda ve dik olmayan merdivenlerin olması	82	82.8	61	91.0	143	86.1
Duvarın duvara halı döşemenin olması	56	56.6	48	71.6	104	62.7
Yerlerin cila ile marmarın sırt Kapı eşiğinin olması	22	22.2	13	19.4	35	21.1

^a Yaşlılar birden fazla istek belirtmişlerdir.

- Yüzdeler her sütundaki .. n/N" sayısı baz alınarak hesaplanmıştır.

- Araştırma kapsamındaki yaşlıların %28.3'ü hastane ortamında tek kişilik odada kalmayı tercih ederken. %71.7'si çok kişilik odada (koğuş) kalmayı tercih etmektedir.

- Araştırmaya alınan yaşlı kadınların %57.8'inin yemeklerini odalarında yemek islediği. buna karşın erkeklerin %66.7'sinin yemeklerini kat mutfağında yemek isledikleri saptanmıştır.

- Hastane ortamındaki temizliğin yetersiz olduğunu söyleyen yaşlıların %100'ü, temizlik kısmen yeterli diyen yaşlıların %71.4'ü ve

temizlik yeterli diyen yaşlıların %52.5'1 hastane ortamında rahat edememektedir.

- Yaşlıların % 74.7'si yanlarında refakatçi kalmasıyla kendilerini huzurlu mutlu ve güvende hissetlerini ifade etmişlerdir.

Yaşlıların %62.7'si hastanaya ziyaretçi gelmesinden mutluluk duyduğunu, %46.4'ü ziyaretçilerin daha sık. %41.6'sı daha az gelmelerini istediğini, %12.5'i ziyaretçilerin gelmesinden sıkıldığını ve %2.4'ü ziyaretçilerin gelmesinden mutsuzluk duyduğunu ifade etmiştir.

Tablo 13. Yaşlıların Tedavi Amacıyla Uygulanan İşlemlerden Olumlu-Olumsuz Etkilenme Durumları ve Olumsuz Etkilenme Nedenlerinin Dağılımı

Tedaviden etkilenecek durumu	Sayı	%
Olumlu	10	62.7
Olumsuz	4	37.3
Toplam	62	100.0

Tedavi amacıyla uygulanan işlemlerden olumsuz etkilenenler (n = 62) ••

	Sayı	%
Enjeksiyon	43	69.4
Tanı İşlemleri •• ••	18	29.0
Mayi (I. V sıvı)	14	22.6
ilaçlar	14	22.6
Kullanılan tıbbi dtil anlayamama	11	17.7
idrar katalcri	5	8.1

• Bazı yaşlılar birden fazla neden bildirilmişlerdir.

•• Tedavi amacıyla uygulanan işlemlerden olumsuz etkilenen yaşlılar. - Yüzdeler "n" sayısı baz alınarak hesaplanmıştır

Röntgen, fizik muayene, konsültasyon. kan alma

Sonuç

Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda; hastanede yatan yaşlıların büyük çoğunluğunun (%69.3) nastaneniri fiziksel çevre düzenlenmesinden rahatsızlık duyduğu saptanmıştır.

Yaşlanmaya bağlı fiziksel güç, yetenek, duyu ve aktivitelelerinde fonksiyon kayıpları yaşayan yaşlılarda hastane çevre düzenlenmesinden duyulan rahatsızlık oranı daha fazladır.

Yaşlıların hastane ortamında uyuyamaması ve beslenme biçiminde yaşadıkları değişiklikler çevre düzenlenmesinden duyulan rahatsızlığı arttırmaktadır.

Yaşlıların hastane ortamındaki çevre düzenlemesine yönelik yaşadığı rahatsızlıkların başında yetersiz çevre temizliği gelmektedir. ~unu erkek ve kadınların aynı ortamda yemek yemesi (kat mutfağında) dolapların yetersiz olması. gürültünün fazla olması. geceleri lambaların sürekli yanması. hastane yataklarının rahat olmaması ve ortamın çok sıcak/çok soğuk olması gibi rahatsızlıklar izlenmektedir.

Kentsel ve kırsal alanda yaşayan yaşlıların hastane çevre düzenlemesine yönelik beklentileri birbirine yakınlık göstermektedir. Yaşlılar odalarında : manivelalı (yüksekliği ve eğrını ayarlanablllr) koltuk/sandalye, telefon. saat. takvim. çiçek koyacak ve resim açacak yerlerin ve duvardan duvara halı döşemenin olmasını. dinlenmek ve boş vakilleri:nl değerlendirmek amacıyla odalarına yakın okuma odaları hastane bahçesinin olmasını istemişlerdir.

Yaşlı hastalar yanlarında refakatçi kalmasıyla kendilerini huzurlu. mutlu ve güvende hrrsettklertni. hastaneye ziyaretçi gelmesinden çoğunlukla mutluluk duyduklarını ifade etmişlerdir.

Yaşlılar kendilerine tedavi amacıyla uygulanan işlemlerin sağlıklarını olumlu yönde etkilediğini ve iyileşmelerini hızlandırır dı düşünüklerini belirtmektedirler (%62. 7).

KAYNAKÇA

1. Akdemir. N .. Görgülü, S., Sevi. Ü., Uçar. H., Karagöz, S., Koçak, F .. Doğan. N .. Fesci. H .. "Yaşlılık ve Sağlıklı Yaşlanma". Uluslararası Hemşireler Birliğı 1992 Teması Sempozyum Kttabı. Ankara. aşbakanlık S. H. Ç. E. K Basımevi, 1992. ss: 277-282.
2. Büyükcoşkun. A .. "Yaşlı Bireyin Sorunları ve Bakım Gereksinmelerinin Saptanması", (Yayınlanmamış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. 1990).

3. Conely, L. G., Campbell, L. A .. "The Use of Restraints L, Caring for The Eldcrly: Realites, Consequences and Alternattves", Nurse Pract. Vol: 16, No: 12, (Dccernber 1991). ss: 48, 51-52.
4. Erdal, R.. Halk Sağlığı Yönuenden Yaşlılık. Ankara. Hacettepe Ünivcrsitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Yayını No: 89/ 50 Kısa Dizi No: 9. 1989.
5. Ilerbcr. R., "The Normal Aging.Process Revlewed". Intemational ursoring Rewiev, Vol: 39, No: 3, (Mayf.June 1992). ss: 93-96.
6. Newtorı, K. Geriatric Nursıng. 3. bs. Salrı Louls. The C. V. Mosby Company, 1960, ss: 80-84.
7. Ocakçı. A., "Hastanede Fiziksel Çevre Düzenlemesi": Türk Hemşireler Dergisi. Cilt: 33. Sayı:4. (1983). ss:36-40.
8. Ođuz, P .. "Yaşlıların Medlko-Sosyal Sorunlarının Eptdemiyolojtk İncelenmesi", (Yayınlanmamış doçentlik tezi, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Toplum Hekimliği Bilim Dalı. 1982)
9. Örnek. T .. "Geriatrinin Önemi", I. Ege Geriatri Kongresi Özet KJtabı, İzmir, Ege Üniversitesi Basımevl. 1992, ss: 1 - 5.
10. Öz, F., "Yaşlılıkta Ruh ağlığı", Türk Hemşireler Dergisi. Cilt : 42, Sayı: 2, (1992), ss: 5-8.
11. Özcan, Ş .. "Hacettepe Üniversitesi Hastane İdaresi Ensütüsü Hastanelerinde Hasta Odalarının Fiziksel Çevre Düzenlemesi Hakkında Hastaların Görüşleri", (Yayınlanmamış bilim uzmanlığı tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, 1979).
12. Özcebe, H., "Yaşlılık ve Fizik çevre", Hacettepe Toplum Hekimliği Bülteni. Cilt: 13, Sayı: 3. (Temmuz 1992). ss: 1-3.
13. Steffi. B. M .. "Assesrment of Safety Factors", Nursing and The Aged. Ed: Irene Martenson Burnside, Printed In The United States of Amertca. Mc Graw-HUI Book cornpany, 1981, ss: 451-465.

